

Kardinaal Eijk: priester kan niet aanwezig zijn bij euthanasie

Katholiek Nieuwsblad, 18 december 2019

Priesters kunnen mensen die kiezen voor euthanasie of hulp bij zelfdoding geestelijk begeleiden, maar zij mogen niet aanwezig zijn bij de uitvoering ervan. Dat zei kardinaal Wim Eijk in een interview met het Amerikaanse Catholic News Agency.

Erbij aanwezig zijn “zou de indruk kunnen wekken dat de priester het besluit steunt of zelfs dat euthanasie of hulp bij zelfdoding in sommige omstandigheden niet moreel onwettig zou zijn” volgens de leer van de Kerk, aldus de kardinaal, die ook arts en medisch ethicus is.

Onderscheid euthanasie en hulp bij zelfdoding

Kardinaal Eijk maakte een onderscheid tussen vrijwillige euthanasie en hulp bij zelfdoding. In het eerste geval dient een arts een patiënt op diens verzoek levensbeëindigende middelen toe. In het laatste geval schrijft de arts een patiënt doelbewust middelen voor om zelfmoord te plegen, en neemt de patiënt die zelf in.

In beide gevallen echter “zijn de verantwoordelijkheden van de patiënt en de arts dezelfde”. Priesters moeten mensen die voor een van beide kiezen duidelijk maken “dat beide daden de intrinsieke waarde van het menselijk leven schenden, dat is een zware zonde”.

Uitspraken aartsbisschop Paglia

Eijks stellingname over de aanwezigheid van priesters wijkt af van die van aartsbisschop Vincenzo Paglia. Paglia is voorzitter van de Pauselijke Academie voor het Leven, waarvan kardinaal Eijk lid is.

De aartsbisschop zei onlangs dat hij de hand zou vasthouden van iemand die sterft door hulp bij zelfdoding. In Paglia's ogen is dat geen impliciete goedkeuring van een praktijk die de Kerk principieel afwijst.

Vechten tegen 'egoïstische' maatschappij

“Er zijn, de hand van een stervende vasthouden, is iets dat iedere gelovige zou moeten voorstaan zoals zij een cultuur voorstaan die tegen hulp bij zelfdoding is”, aldus de Italiaanse aartsbisschop.

Katholieken moeten volgens hem ook blijven vechten tegen de “egoïstische” maatschappij die ouderen en terminaal zieken tot “niet goed genoeg” en “overbodig voor de wereld” bestempeld.

Belgische bisschoppen: 'Heel moeilijk spanningsveld'

De Belgische bisschoppen publiceerden eerder dit jaar een brochure over pastorale zorg rond het levenseinde. Daarin onderschreven ze de fundamentele waarde van het menselijk leven en stelden ze dat niemand bij zijn levenseinde alleen gelaten mag worden.

Attente aanwezigheid vormt de basis van de nabijheid bij mensen. Dat geldt volgens hen ook in situaties waarin mensen aangeven te verlangen naar de dood en euthanasie overwegen. Ook dan “moeten we aanwezig blijven”.

Dat “houdt geenszins een goedkeuring van euthanasie in. Voor de pastor kan dit een heel moeilijk spanningsveld betekenen”.

Wel of geen uitvaart of laatste sacramenten?

Kardinaal Eijk ging in het interview ook in op de vraag of priesters de uitvaart kunnen doen van mensen die kiezen voor hulp bij zelfdoding of euthanasie.

Iemand die zijn uitvaart plant voordat hij bewust zijn leven beëindigt, kan de laatste sacramenten niet ontvangen, aldus de kardinaal. Wie van plan is “de intrinsieke waarde van zijn leven” te schenden is niet in de juiste staat om de sacramenten te ontvangen. Diegene legt zijn leven niet “in de barmhartige handen van God”, maar wil het “in zijn eigen handen nemen”.

De priester die in zulke gevallen de sacramenten toedient of een uitvaart plant, maakt zich “schuldig aan een schandaal”: het “zou kunnen suggereren dat zelfmoord of euthanasie in bepaalde omstandigheden zijn toegestaan”.

In bepaalde gevallen wel een uitvaart

In gevallen waarin een priester vaststelt dat depressie of andere psychiatrische klachten iemands vrijheid om deze keuzes te maken, verkleinden, kan hij wel een uitvaart houden voor de overledene, voegde de kardinaal toe.

Verzet tegen pro-euthanasietrend

Eijk benadrukte verder dat de Kerk zich op positieve wijze moet verzetten tegen de pro-euthanasietrend, bijvoorbeeld door te wijzen op palliatieve zorg rond het levenseinde, en “iets te doen tegen eenzaamheid”.

“Wie in eenzaamheid leeft, zonder de aandacht en de zorg van anderen, is minder in staat de pijn te dragen”, zei hij.

‘De pijn met Christus dragen’

De Kerk verkondigt daarnaast “een christelijke spiritualiteit en een geleefd geloof. Dit houdt in dat je je ook kunt aansluiten bij de lijdende Christus en de pijn met Hem kunt dragen. Wij zijn dus nooit alleen”.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.